



# Digest cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie Nr.7

---

7 octombrie 2021



---

**Autori:** Alexandru Postica, Florin Gîscă

Toate drepturile sunt protejate. Conținutul publicației poate fi utilizat și reprodus în scopuri nonprofit și fără acordul prealabil al Asociației Promo-LEX, cu condiția indicării sursei.

Publicația a fost realizată în cadrul proiectului “Susținerea dreptului la protest în Republica Moldova / Susținerea dreptului la libertatea de întrunire în Republica Moldova”, implementat de către Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar oferit de către *Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR)*.

Opiniile exprimate în publicație aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al *Parteneriatul Internațional Pentru Drepturile Omului (IPHR)*.



# CUPRINS

---

<b>INTRODUCERE</b>	3
<b>Evoluția reglementărilor cu impact asupra întrunirilor publice din luna septembrie 2021</b>	4
<b>Situațiile analizate în luna septembrie 2021</b>	5
02.09.2021   Bălți   Conferința de presă organizată de Primarul mun. Bălți, Renato Usatîi	5
15.09.2021   Orhei   Interzicerea întrunirilor publice cu caracter electoral (continuare)	6
26.09.2021   Chișinău-Sireți   Pelerinajul Tinerilor, ediția a XIV-a (amânat)	7
<b>RECOMANDĂRI</b>	8



# INTRODUCERE

---

Promo-LEX este o Asociație Obștească, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Elaborarea digestului cu privire la libertatea de întrunire are menirea să asigure și să protejeze dreptul la întrunire în contextul restricțiilor impuse în timpul pandemiei de COVID-19. Promo-LEX monitorizează în timp real modul de exercitare și de respectare a dreptului la întrunire în contextul pandemiei de COVID-19 în Republica Moldova. Scopul acestui efort de monitorizare constă în identificarea promptă a oricărei probleme, care ar putea afecta negativ exercitarea dreptului la întrunire și protest pașnic. Acest document și cele care vor urma, vin în suportul soluțiilor pentru eliminarea încălcărilor și limitărilor nejustificate ale dreptului la întrunire pașnică și protest.

Monitorizarea se efectuează de la distanță prin intermediul instrumentelor media online sau de monitorizare la fața locului. Experții analizează inclusiv modificările cadrului legal care afectează libertatea de întrunire, impactul practic al restricțiilor, abuzurile și tratamentul inegal din partea instituțiilor publice (inclusiv poliția și carabinierii), obstacolele, sancțiunile și alte probleme împotriva persoanelor și organizațiilor care exercită dreptul la libera întrunire, inclusiv prin protest offline și online.

Autorii au luat ca punct de pornire situația de facto creată în contextul măsurilor anti-pandemice impuse de autorități în anul 2020, când a fost instituită prima dată starea de urgență de către Parlamentul Republicii Moldova, iar ulterior și starea de urgență în sănătate publică.

Digestul va fi realizat lunar, astfel încât să producă un reper al modului de desfășurare a întrunirilor publice în Republica Moldova în context pandemic pe parcursul anului 2021. Pentru o mai bună înțelegere a analizei situațiilor, conținutul este împărțit în trei componente:

- constatări (sinteza situației obținute din informațiile publice plasate în câmpul mediatic, analiza documentelor/datelor din spațiul public, suprapunerea declarațiilor actorilor implicați);
- încadrare juridică (analiza succintă a normelor legale naționale, după caz internaționale, care se aplică situației descrise în constatări și în baza cărora sunt formulate concluziile);
- concluzii (expunerea subiectivă a echipei de analiză bazată pe constatările expuse racordate la normele de drept);

Totodată, în situația în care, vor fi identificate situații de criză sau aplicarea abuzivă a unor acțiuni din partea angajaților structurilor de forță, autorii vor încerca să identifice soluții legale pentru apărarea drepturilor persoanelor vătămate.

# Evoluția reglementărilor cu impact asupra întrunirilor publice din luna septembrie 2021

---

În luna septembrie 2021 CNESP a adoptat două hotărâri.

Prima [Hotărâre nr. 61 din 09.09.2021](#) s-a instituit stare de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova în perioada 10 septembrie 2021 – 30 octombrie 2021. Au fost desemnate Ministerul Sănătății și Agenția Națională în Sănătate Publică în calitate de autorități publice responsabile de gestionarea urgenței în sănătate publică. Hotărârea mai prevede că începând cu 11.09.2021, accesul persoanelor cu vârsta de 18 ani și mai mult la evenimentele desfășurate în aer liber, precum spectacole, concerte, festivaluri etc. și în incinta teatrelor, cinematografelor, sălilor de concert, cluburilor de noapte și ringurilor de dans se permite cu respectarea condiției de prezentare a certificatului de vaccinare sau a testelor negative, ori a concluziei medicale care să indice asupra existenței anticorpilor de COVID-19.

Prin cea de a doua [Hotărâre nr. 62 din 22.09.2021](#) au fost stabilite măsurile generate de prevenire și control al infecției COVID19, aplicabile la nivel național. Totodată au fost stabilite și măsuri de sănătate publică pentru perioada stării de urgență care au intrat în vigoare începând cu 01.10.2021. O dată cu aprobarea unor măsuri generale noi și celor speciale pentru perioada stării de urgență în sănătate publică a fost abrogată Hotărârea CNESP nr. 54 din 29.04.2021. Deși reglementează alte tipuri de întruniri cum ar fi cele științifice sau religioase, întrunirile publice nu sunt reglementate prin aceste două hotărâri.

Prin [Hotărârea CMESP Chișinău nr. 43 din 03.09.2021](#) în mare parte se reiterează importanța vaccinării și sporirii controlului asupra respectării condițiilor generale de prevenire a COVID-19. Totodată, a fost solicitată implicarea și suportul instituțiilor competente - Ministerul Afacerilor Interne, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor în monitorizarea respectării regulilor de sănătate publică în cadrul întrunirilor și evenimentelor publice organizate pe teritoriul mun. Chișinău.

Prin [Hotărârea CMESP Chișinău nr. 44 din 13.09.2021](#) s-au reiterat condițiile speciale de protecție în cadrul oricăror evenimente publice cum ar fi purtarea măștilor de protecție, evitarea evenimentelor cu prezența aglomerațiilor umane sau păstrarea distanței de 1 metru la evenimentele publice organizate.

Prin [Hotărârea CMESP Chișinău nr. 45 din 24.09.2021](#) s-a luat act de Hotărârea CNSEP cu privire la măsurile generale și speciale instituite anterior, ele devenind parte componentă a Hotărârii.

În data de 15.09.2021 Guvernul Republicii Moldova [a completat componența CNSEP](#) cu membri: specialiști în domeniul sănătății publice reprezentanți ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, ai Academiei de Științe a Moldovei, ai Școlii de Management în Sănătate Publică, ai instituțiilor medico - sanitare publice implicate în gestionarea pandemiei, de toate nivelurile și ai societății civile. Această modificare fiind una necesară din perspectiva analizei tuturor aspectelor medicale și epidemiologice la adoptarea Hotărârilor.

Cu toate acestea, în componența Comisiei nu a fost inclus nici un expert în domeniul drepturilor omului care să analizeze Hotărârile din perspectiva respectării drepturilor omului la aplicarea oricăror interdicții. Din aceste considerente un grup de ONG a depus o petiție în adresa Guvernului prin care

a solicitat examinarea posibilității includerii în componența Comisiei a unui reprezentant al Oficiului Avocatului Poporului (ombudsmanul), a unui membru al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și a unui specialist în domeniul drepturilor omului din partea societății civile.

Până la momentul de față organizațiile semnatare ale petiției nu au primit nici un răspuns cu privire la propunerile înaintate.

Până în 30.09.2021 în Republica Moldova erau 784 753 de persoane vaccinate cu schema completă, iar pe parcursul lunii a fost depășit numărul de 1587 de cazuri noi zilnice de infecție<sup>1</sup>.

## SITUAȚIILE ANALIZATE ÎN LUNA SEPTEMBRIE 2021

### 02.09.2021 | Bălți | Conferința de presă organizată de Primarul mun. Bălți, Renato Usatîi

#### Constatări:

- În data de 02.09.2021 Primarul municipiului Bălți, Renato Usatîi a organizat o conferință de presă în fața Primăriei mun. Bălți, la care au participat mai bine de 200 de persoane. Desfășurarea întrunirii a fost anunțată anterior de Primar și organizată în modul corespunzător cu utilizarea mijloacelor tehnice.
- În cadrul evenimentului Primarul R. Usatîi a prezentat realizările sale și viziunile cu privire la dezvoltarea municipiului Bălți. Întrunirea a avut un caracter pașnic, fără incidente. Întrunirea a durat în jur de o oră.
- În mare parte participanții la eveniment purtau măști, cu toate acestea nu respectau distanța de 1 metru între participanți.

#### Încadrarea legală:

- » Întrunirea se încadrează în prevederile Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008, fiind organizată în corespundere cu prevederile legale.
- » Potrivit Hotărârilor CNESP în vigoare la momentul întrunirii, au fost menținute cu titlu obligatoriu portul obligatoriu al măștilor de protecție în cadrul tuturor evenimentelor publice cu aglomerații umane din spații deschise, la întrunirile cu caracter unic, adunările în masă cu respectarea distanței fizice de minim un metru.

#### Concluzii:

- În cadrul evenimentului organizat cu toate rigorile unui eveniment public, autoritățile publice nu au reușit asigurarea distanței fizice de un metru între participanții la întrunire.

---

1. <https://covidinfo.gov.md/stats>

## 15.09.2021 | Orhei | Interzicerea întrunirilor publice cu caracter electoral (continuare)

### Constatări:

- În Digestul cu privire la libertatea de întrunire pe timp de pandemie nr. 4 din 05.07.2021 am atras atenția asupra unei situații constatate în municipiul Orhei. Conform datelor colectate, în data de 21.06.2021, Primăria m. Orhei a interzis<sup>2</sup> în municipiul Orhei, până în data de 18.07.2021, desfășurarea întrunirilor cu alegătorii de către subiecții electorali la alegerile parlamentare anticipate, stabilite pentru data de 11.07.2021, prin intermediul montării/instalării construcțiilor temporare (corturi, etc.).
- Am constatat atunci că interdicția de desfășurare a întrunirilor cu alegătorii dispusă de Primarul municipiului Orhei prin Dispoziția 259 din 21.06.2021 este ilegală. Această interdicție încalcă flagrant procedurile și principiile legale în vigoare în Republica Moldova.
- Interdicția Primarului m. Orhei a fost o măsură care a avut scopul de a limita libertatea de întrunire pe teritoriul municipiului Orhei pentru unii concurenți electorali, care a folosit drept pretext combaterea răspândirii COVID-19.

### Ulterior am constatat câteva evoluții pe caz:

- În data de 16.06.2021, Dumitru Alaiba și Alexei Codreanu au depus o sesizare în adresa Inspectoratului de poliție Orhei cu privire la faptul că APL Orhei în mod abuziv nu a permis organizarea întrunirii cu locuitorii mun. Orhei cu amplasarea cortului în centrul orașului.<sup>3</sup>
- În data de 19.07.2021, IP Orhei a expediat în adresa CNA materialul probator pe acest caz, invocând competența CNA în privința contravenției prevăzute în articolul 313 Cod Contravențional.
- În data de 15.09.2021, CNA a întocmit procesul verbal nr. 13 cu privire la contravenție, în care a constatat că în rezultatul examinării materialelor acumulate s-a constatat că domnul Pavel Verejanu (primar al municipiului Orhei) a comis contravenția 313 Cod Contravențional – Exces de putere sau depășirea atribuțiilor e serviciu, adică săvârșirea unei acțiuni care depășește în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege și care contravine intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice<sup>4</sup>. Dosarul a fost ulterior expediat spre examinare în instanța de judecată pentru stabilirea pedepsei.

2. Dispoziția Primarului municipiului Orhei 259 din 21.06.2021 [https://orhei.md/media/files/files/259\\_din\\_21\\_06\\_2021\\_cu\\_privire\\_la\\_asigurarea\\_masurilor\\_epidimiologice\\_contra\\_covid-19\\_in\\_procesul\\_electoral\\_7204627.pdf](https://orhei.md/media/files/files/259_din_21_06_2021_cu_privire_la_asigurarea_masurilor_epidimiologice_contra_covid-19_in_procesul_electoral_7204627.pdf)

3. <https://www.facebook.com/photo?fbid=1293899947715212&set=pcb.1293901514381722>

4. <https://www.facebook.com/photo/?fbid=1293899931048547&set=pcb.1293901514381722>



## 26.09.2021 | Chișinău-Sireți | Pelerinajul Tinerilor, ediția a XIV-a (amânat)

---

### Constatări:

- În data de 23.09.2021 Mitropolia Moldovei a făcut publică o invitație de participare la Pelerinajul Tinerilor, ediția a XIV-a, îndemnând pelerinii să vină îmbrăcați în straie populare. Pelerinajul urma să se desfășoare pe 26.09.2021 începând cu ora 12:00 cu deplasare pe jos de la Universitatea de Stat din Moldova spre Mănăstirea Sireți (16 km)<sup>5</sup>.
- În data de 25.09.2021 Mitropolia Moldovei a anunțat că *Tradiționalul Pelerinaj al Tinerilor, ediția a XIV-a, organizat anual în preajma praznicului Înălțării Sfintei Cruci, în acest an se amână, deoarece în ultimele zile au fost emise noi restricții ale Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică*<sup>6</sup>. Mitropolia a mai menționat că organizatorii pelerinajului își propun desfășurarea acestui Drum al Crucii în cea de-a treia Duminică a Postului Mare (a Sfintei Cruci) din primăvara anului 2022.
- În data de 26.09.2021 Pelerinajul Tinerilor nu a fost desfășurat<sup>7</sup>.

### Încadrarea legală:

- » Decizia organizatorului de amânare a desfășurării întrunirii este legală și se încadrează în prevederile [Legii privind întrunirile nr. 26 din 2008](#).
- » Conform prevederilor Hotărârilor CNESP în vigoare la momentul planificat al întrunirii, au fost menținute purtarea obligatorie a măștilor de protecție în toate spațiile publice închise, precum și în spațiile deschise unde nu este posibilă respectarea distanței fizice de cel puțin 1 (unu) metru.

### Concluzii:

- Restricțiile impuse de CNESP au influențat decizia organizatorului întrunirii. Argumentele în favoarea necesității protejării sănătății publice au primat în raport cu intenția organizatorilor de desfășurare a unei ceremonii anuale tradiționale.
- Întrunirea ar fi putut fi desfășurată în limitele legale cu respectarea restricțiilor anti-pandemice, cu condiția păstrării distanței fizice de 1 metru și dublarea măsurilor de siguranță prin purtarea măștilor care să acopere gura cât și nasul pe tot parcursul întrunirii.

---

5. [https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3wrJqBNo\\_5EJ:https://mitropolia.md/invitatie-de-participare-la-pelerinajul-tinerilor-editia-a-xiv-a/+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=md](https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:3wrJqBNo_5EJ:https://mitropolia.md/invitatie-de-participare-la-pelerinajul-tinerilor-editia-a-xiv-a/+&cd=1&hl=en&ct=clnk&gl=md)



6. <https://mitropolia.md/mitropolia-moldovei-amana-desfasurarea-pelerinajului-tinerilor/>

7. <https://www.facebook.com/events/573849350471984/>



## RECOMANDĂRI

---

-  Includerea în componența CNESP a experților în domeniul drepturilor omului, în formula un reprezentant al oficiului Avocatului Poporului (ombudsmanul), un membru al Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității și un specialist în domeniul drepturilor omului din partea societății civile.
-  Respectarea de către participanții la întrunirile publice a măsurilor generale anti-pandemice de respectare a distanței fizice și purtare a măștii în spațiile aglomerate.

